

Onsdag morgon, 9 december

1. Utfrågning av svenska delegationen

I går hade den svenska förhandlingsdelegationen ett möte för de ideella föreningarna (NGO - Non Governmental Organizations) som är med på klimatmötet i Köpenhamn. Över 150 personer, mest ungdomar, samlades i en möteslokal som normalt endast är tillgänglig för förhandlare. Våra kolleger på CAN International (Climate Action Network) ledde mötet för vår del. Naturskyddsföreningen är en av medlemmarna i CAN. Frågorna från dessa företrädare för NGOs är väldigt specifika och inriktade på någon liten del av förhandlingarna.

När mötet nästan var slut och CAN undrade om det verkligen inte var några fler frågor kunde jag naturligtvis inte vara tyst. Min fråga löd ungefär så här:

Över 130 länder har anslutit sig till tvågradersmålet, dvs. att planeten inte får värmas upp mer än två grader från förindustriell tid. De förhandlingsbud som nu ligger på bordet är långt ifrån en överensstämmelse med det. Men då räknar man ändå bara med en 50/50 procents risk att hamna över två grader. När ska förhandlarna börja sätta upp ett mål även för risken att överskrida två grader?

Sveriges chefsförhandlare, Anders Thuresson, nickade under tiden jag talade, vilket jag tolkar som att han, liksom andra förhandlare är väl medvetna om att de nu siktar på nära 4 graders uppvärmning. Det bekräftade han också i sitt något undantagande svar. Där medgav Thuresson att förhandlarna nog måste anses vara cyniker, men att detta är det politiskt möjliga för tillfället.

2. Den läckta "danska texten"

I går rapporterade The Guardian om en dansk förhandlingstext som hade läckt ut. Tidningen meddelar att USA, EU har skrivit en text till ett avtal utanför Kyotoavtalet för att sätta press på den övriga världen. Utvecklingsländerna har "gått i taket" för att texten kräver att de ska göra något åt sina kraftigt stigande utsläpp, annars får de inte del av det finansiella stöd som anses behövas för omställning och anpassning.

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/08/copenhagen-climate-summit-disarray-danish-text>

Bakgrunden är kanske inte så enkel. Det är inte svårt att räkna på behoven av utsläppsminskningar i grova drag. Om vill begränsa risken att överskrida två grader till en på fyra (25 procent) så krävs det mycket och det ganska snart. Om utsläppen globalt ska kulminera under de närmsta tio åren så måste dels i-länderna skära ned mycket och dels u-länderna minska sin ökningstakt ordentligt. Även det senare är en form av åtagande och Kyotoavtalet lägger inga restriktioner på u-länderna. Antag att i-länderna skulle åta sig att minska utsläppen med drygt 40 procent (osannolikt). Om u-länderna begränsar ökningen så som Kina har utlovat, så innebär det för deras del en ökning med cirka 40 procent. De totala

utsläppen ligger då stilla under de närmsta tio åren. Då har vi ungefär lika mycket kvar att släppa ut enligt vår budget och då ska det skäras ned enormt mycket under 2020-talet.

Naturskyddsföreningen håller på u-länderna och anser att de har sin rätt till utveckling. Å andra sidan sitter vi i en klämma om vi samtidigt vill rädda världen från klimathotet. Dilemmat visar hur otroligt viktigt det är att vi i Sverige och Europa gör före med gott exempel och visar att vi kan leva ett gott liv utan så mycket utsläpp. Först då blir våra förhandlingsbud trovärdiga.

Egentligen borde jag väl vara hemma och lägga lutfisken i blöt i dag, men Köpenhamn lockar mera.

Onsdag 9 december

1. Tuvalu protokoll

Den lilla önationen Tuvalu har skapat uppståndelse genom att vädja om synnerligen tuffa mål för förhandlingarna, nämligen högst 1,5 graders uppvärmning och max 350 ppm koldioxid i atmosfären. Andra små önationer instämmer, medan de stora utvecklingsländerna Kina, Indien och Saudiarabien motsätter sig detta. Det är kanske inte så konstigt eftersom de har verktyg för att räkna ut konsekvenserna. Med Tuvalus skarpa mål så behöver sannolikt i-länderna skära ned med 80 procent till år 2020 och utvecklingsländerna får inte öka sina utsläpp alls.

2. Förhandlarna och den "danska texten"

På en presskonferens med CAN (Climate Action Network där Naturskyddsföreningen är medlem) så diskuterades den "danska texten". CAN betonade att detta inte är någon ny text och att den sannolikt ligger på hyllan för gott. Det förekommer flera sådana texter från olika konstellationer av länder, och deras betydelse är att föra förhandlingarna vidare och låsa upp knutar (eller skapa nya).

Enligt CAN händer det mycket i förhandlingarna just nu. Till skillnad från i Kyoto så vet alla att nu kommer snart miljöministrarna (vissa redan under torsdagen) och i mitten på nästa vecka kommer statscheferna. I Kyoto var förhandlarna tvungna att "ringa hem" och fråga om budgivningen. Statscheferna har ingen över sig att fråga och då blir det kortare beslutsvägar.

CAN jämför också buden från USA med t ex EU. Det låter kanske inte så mycket med 17 procent från år 2005 till 2020, men dessutom lovar USA 42 procent till 2030. Dessa siffror gäller inom landet, utan att utnyttja instrument som CDM där t ex EU exporterar sina utsläpp.

3. Välstånd utan tillväxt

På det alternativa mötet Klimaforum framträdde bl a Tim Jackson, författaren till rapporten "Välstånd utan tillväxt". Ett kort referat av hans rapport finns i senaste "Klimatvännen". Jackson pratade bl a om hur mänskligheten har varit bra på att lösa ett antal problem efterhand som de uppkommer och uppfunnit ny teknik för detta. Strategin har varit mycket framgångsrik men nu håller den inte längre.

Under samma möte framträdde Sophy Banks som är en av pionjärerna bakom Transition Towns. Båda dessa talare är värda att höra på och vi får försöka locka hit dem nästa år.

4. Buden just nu

Det finns en sammanställning av de aktuella buden. Den pekar på en utsläppsreduktion på 16 - 23 procent för i-länderna. Den högre siffran gäller om EU höjer sitt bud från 20 till 30 procent. Nuvarande bud innebär en temperaturhöjning på 3,8 grader från förindustriell tid till 2100:
<http://climateinteractive.org/scoreboard>

5. E-post på avvägar

En god översikt över läget med de stulna e-posten från University of East Anglia finns på:
<http://climateprogress.org/2009/12/09/debunking-misinformation-about-stolen-climate-emails/>
Även RealClimate.org har skrivit om händelsen. Alla betonar att forskarnas oborstade språkbruk inte gör deras forskning mindre värd. Det är som att förneka tyngdlagen för att Newton var en social enstöring som gjorde sig till ovän med många kolleger.

Torsdag 10 december

1. Tuvalu krav på världen

På pressmötet med CAN (Climate Action Network) i dag pratade man vidare om Tuvalus utspel under onsdagen. Frustrationen från de minst utvecklade länderna handlar om att man vill att Köpenhamnmötet ska leda till ett bindande avtal. Redan på Bali för två år sedan har man gjort en politiskt bindande överenskommelse. Nu tycker dessa länder att man ska stå fast vid att det i Köpenhamn ska bli ett juridiskt avtal enligt planerna.

Tuvalu har fortsatt att sätta press på övriga länder under torsdagen. De vill ha ett tillägg till Kyotoprotokollet där det ställs bestämda krav på nedskärningar från samtliga länder. Redan i går pressade önationen på för att mötet ska anta en gräns på 1½ grads uppvärmning från förindustriell tid.

Tuvalu har också stöd av över hälften av de 192 länderna. Strax före lunch ledde detta till att mötet i Kyotogruppen sköts upp tills på lördag. Kina och Indien håller emot och framhåller sin rätt till utveckling. Kinas reaktion visar nu en klar klyfta mot övriga i G77-gruppen, dvs. cirka 130 utvecklingsländer. Denna splittring blir spännande att följa under resten av mötet.

2. Skogsfrågor

Ett annat ämne för dagen gäller hur man ska kunna förhindra att mer skog huggs ner och hur ett sådant avtal ska utformas. Anne Petermann från Global Justice Ecology Project berättar om faran i REDD (Reduced Emissions from Deforestation and Degradation). REDD blir säkert bra för skogsindustrin, men inte för skogen. Om man hugger ner en regnskog och gör en plantage av den i stället så försvinner 3/4 av kolet som bundits i skogen. Hon varnar också för Greenwashing, dvs. att skogsråvara används för att göra biobränslen i stället för trävaror som kommer att krävas av en växande befolkning i världen.

Det finns också ett nytt verktyg från Google:

<http://earth2tech.com/2009/12/10/copenhagen-google-launches-forest-monitoring-tool/>

En lundaforskare påpekar dock att det inte är alldeles enkelt att från satellitbilder avgöra hur en skog används och då ännu mindre vilket kolutbyte den har med atmosfären. Detta är en stor stötesten när det gäller REDD - hur kan man mäta?

3. Utspel

Todd Stern, USA specielle klimatsändebud, utesluter i dag att amerikansk finansiering för omställning och anpassning ska gå till Kina. Detta land har redan 2000 miljarder dollar i reserver och en mycket stark ekonomi. Pengarna måste gå till mindre bemedlade utvecklingsländer som inte kan klara sig själva säger Stern.

4. Vetenskap

Även om det inte tillhör förhandlingarna, kan vetenskapliga nyheter ändå påverka dem. I dag kom en månatlig rapport från NOAA om temperaturerna i Stilla Havet. El Niño-fenomenet har förstärkts från oktober till november och en av indikatorerna visar på 1,7 grader högre medeltemperatur. Redan 0,5 grader räcker för att klassas som El Niño. NOAA förutspår att detta förhållande fortsätter långt in på våren 2010. Det innebär stor risk för att världen får se ett nytt värmerekord under 2010.

http://www.cpc.ncep.noaa.gov/products/analysis_monitoring/enso_update/sstanim.shtml

På denna animation ser man hur varmt det är både ute i Stilla Havet och norr om Australien.

En alternativ beräkning av den uppvärmning som de nuvarande buden kan leda till finns på:

<http://www.climateactiontracker.org/>

Ecofys säger där att dagens bud innebär att utsläppen fortsätter att öka till 2040 i stället för till 2015 som IPCC och senare forskning kräver. Buden är också långt från att nå en halvering av utsläppen till 2050 (räknat från 1990). Ecofys beräknar att utsläppen når 55 Gton år 2020. Dagens nivå är 46 Gton och Nicolas Stern har skrivit att de behöver ner till under 44 Gton. Då räknar han med en 50/50 chans att klara två grader.

Enligt min mening ska vi vara försiktiga med att ange så exakta tal eftersom det är de samlade utsläppen fram till 2050 som avgör vår framtid. Däremot visar de stora gapen mellan buden och Sterns beräkning att världens politiker har en stor uppgift framför sig i nästa vecka.

Källor (förutom de möten jag varit på)

<http://climateprogress.org/>

<http://climateprogress.org/2009/12/10/copenhagen-day-four-saving-forests-as-the-clock-ticks-for-tuvalu/>

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/10/copenhagen-climate-change>

<http://blogs.nature.com/climatefeedback/>

Söndag 13 december

I dag har varit en vilodag efter den stora marschen i går. Det var en mäktig känsla att vara med bland över 50 tusen människor som gick i ett folkhav genom Köpenhamn under lördagseftermiddagen. Naturskyddsföreningens avdelning samlade 130 personer och visst syntes vi i våra gulgröna västar. Ändå var vi bara en liten del av tåget som fyllde fyra körbanor i bredd och var en god bit över två kilometer långt. Hur som helst känns det som att budskapet var tydligt att vi är många som bryr oss.

I morgon går förhandlingarna in i ett avgörande skede. Tuvalus krav på att det ska bli bindande avtal på plats i Köpenhamn kommer att diskuteras. I dag kom också ett utspel från England och Frankrike om att låta en skatt på finansiella transaktioner (s.k. Tobin-skatt) betala omställning och anpassning för utvecklingsländer.

Det blir en ytterst spännande vecka.

Tisdag 15 december

Från och med i dag är det restriktioner för alla observatörer på COP-15, dvs. de ideella föreningar som bevakar spektaklet. Nätverket har haft tur och fått biljetter till två av fyra deltagare.

1. George Monbiot

I stället för COP-15 har jag i dag varit på Klimatforum och lyssnat på och träffat George Monbiot. Han är känd som stor samhällsdebattör i England och är författare till flera böcker, bl a Heat - How to stop the planet burning.

George Monbiot höll ett mycket engagerande och inspirerande tal. Han talade om hur mänskligheten tänjer på Jordens gränser och hur den sanslösa användningen av fossila bränslen håller all produktion uppe.

Monbiot förklarar också dilemmat för COP-15:

- a) De ska reducera användningen av fossila bränslen.
- b) Samtidigt vill de upprätthålla försörjningen med fossila bränslen

Det går inte ihop.

Regeringarna ser bara på efterfrågan. De borde fundera över försörjningen.

Trots hoten om att olja och kol kommer att ta slut i framtiden så finns det fortfarande tillräckligt mycket för att värma Planeten till oigenkännlighet. Det finns t ex kolfyndigheter under havsbotten som hittills inte kunnat utvinnas. Det kan man dessvärre lösa genom förgasning, dvs. en process där man inte behöver bryta kolet utan i stället omvandlar det på plats till vätgas - och koldioxid.

Monbiot drar den enkla slutsatsen att det är nödvändigt att sluta investera i fossila bränslen. Det krävs nämligen gigantiska investeringar för att fortsätta med olja och kol. Jämfört med detta är det inte dyrt med förnybara energikällor och naturligtvis är det helt nödvändigt att satsa på dessa.

George Monbiot kommer med tre som han tycker enkla råd för att slå in på en ny väg:

- 1) För flyget: Begränsa antalet start och landningar per dag för varje flygplats och dra ned antalet för varje år.
- 2) Gör massiva investeringar i videokonferenser - tekniken finns i dag.
- 3) Sluta planera och investera i externa köpcentra som skapar ännu större bilberoende.

Monbiot fick en fråga om hur han ser på ett förslag från Oliver Tickell, kallat Kyoto-2, se

<http://www.kyoto2.org/>

George Monbiot menar att COP-15 diskuterar helt fel frågor. På Bella Center borde de hitta ett sätt att hindra brytning av kol och utvinning av olja. Man borde prata om hur man ska låta dessa fossila bränslen stanna under marken.

Klokt talat och han fick också kraftiga applåder även medan han talade.

2. Klipp från andra media

The Guardian har en bra översikt av beräkningar av temperaturökningar med de bud som finns på COP-15:

<http://www.guardian.co.uk/environment/cif-green/2009/dec/15/runaway-climate-change-two-degrees>

De verktyg som finns visar alla att förhandlingarna just nu siktar på 3½ till 4 graders uppvärmning. Det är så långt ifrån ett tvågradersmål att man inte ens kan hoppas på en felräkning.

3. November varmaste månaden

I dag kom temperaturdata från NASA GISS:

<http://data.giss.nasa.gov/gistemp/taledata/GLB.Ts+dSST.txt>

De bekräftar att 2009 blev det femte varmaste året i mäthistorien.

(Det meteorologiska året mäts från december till november).

Värre än så: november 2009 blev den varmaste november som uppmätts.

Nu återstår finalen på COP-15

Onsdag 16 december

Onsdagen blev en händelserik dag.

1. Förhandlingar

Så snart jag kommit in på COP-15 styrde jag stegen till den stora plenisalen och lyckades få plats bland observatörerna längst bak. Förhandlingarna börjar förstås inte på utsatt tid utan efter en timmes försening där man får goda tillfällen till kontakter med alla runt omkring.

När det verkligen börjar får vi en bra liknelse från Tuvalu, önationen som sannolikt kommer att dränkas när havsnivåerna stiger. Tuvalu menar att Planeten liknar en sjunkande Titanic. I stället för att sätta i

livbåtarna håller besättningen på och diskuterar om det finns bevis på att de sjunker och i så fall vem som ska betala för räddningen.

Sedan konstaterar man att arbetsgrupperna inte har kommit fram till någon användbar förhandlingstext för varken Kyotoprotokollet eller det alternativa spåret. Det finns fortfarande för många hakparenteser, dvs. text som ska förhandlas. Ett exempel är att uppvärmningen ska begränsas till [1,5 grad] [2 grader] [högst 2 grader].

Då gör man ett försök att tillsätta en ny arbetsgrupp för att reda ut de tekniska delarna under dagen, men skjuta de politiska avgörandena till de statsöverhuvuden som håller på att anlända.

Så här ser det ut. Egentligen finns det inte så mycket mer att göra. Fler förhandlingar får inte bort oenigheten i centrala frågor.

2. Procedurer

Härefter följer en märklig timme. Connie Hedegard lämnar in sin avskedsansökan och Danmarks statsminister Lars Lökke Rasmussen tar över ordförandeklubban.

Brasilien börjar med att ta upp en ordningsfråga. Under morgontimmarna har nämligen texter för både Kyotospåret och alternativet (LCA) diskuterats fram. Nu finns det uppenbarligen en tredje text från värdlandet Danmark och Brasilien anmärker på att denna text inte har tillkommit i demokratisk ordning och i en transparent process.

En vild diskussion följer. Flera länder, Kina, Sudan, Ecuador, Sydafrika, Indien, Bolivia, menar att detta är oacceptabelt och att den ny text som bara "kommer ned från skyn" inte kan accepteras. De håller på en timme och fördröjer processen. Inte förrän långt senare, i ett privat samtal på kvällen med Sveriges förhandlare, får jag klart för mig att ordföranden faktiskt har rätt att lägga fram en egen text. Sveriges förhandlare är oklara om vad som ligger bakom försöken att förhåla, men att de säkert är mycket väl förberedda.

3. Tal av statsöverhuvuden.

En halvtimme försenade började de officiella talen av olika länders statsöverhuvuden. Sudan inledde för utvecklingsländerna. De håller naturligtvis på Kyotoprotokollet som innebär att denna grupp av länder inte får några krav på utsläppsminskningar.

Därefter kommer Etiopien med ett konkret förslag som uppenbarligen är en nyhet. De talar för den afrikanska gruppen och vill ha en årlig finansiering på 10 miljarder dollar fram till 2012, 50 miljarder till 2015 och 100 miljarder till 2020. Det är i linje med vad EU har sagt.

Granada talar för önationerna och trycker hårt på en övre gräns om 1,5 grader för uppvärmningen. Det betyder att både utvecklingsländer och industrinationer måste ta till kraftfulla åtgärder. Lesotho håller med för de minst utvecklade länderna och talar om förfärliga följder för dem.

Andreas Carlgren tar vid för EU och håller ett mycket bra brandtal för att försöka få USA och Kina att lova mer i förhandlingarna. Ett nytt avtal måste:

1. Vara ambitiöst - sikta på mindre än 2 grader, reducera med 95 % till 2050, minska avskogningen med 50 % till 2020 och att helt hindra den till 2030. Det bör också finnas en klausul i avtalet för att ta med nya vetenskapliga rön.
2. Finansiering på 100 miljarder euro till 2020 (årligen)
3. Avtalet ska vara globalt, dvs. ta med alla element från mötet på Bali för två år sedan. Sverige har kämpat hårt för att behålla Kyotoavtalet, men Kyoto täcker i dag bara 30 % av utsläppen. Vi måste göra ett juridiskt bindande avtal inom ett halvår.

Carlgren säger att EU är beredda att gå upp till 30 % minskning till 2020, men att de kräver att USA och Kina ska vara med. Dessa två länder svarar enligt Carlgren för 50 % av de totala utsläppen (min anmärkning: kanske "bara" 40 % enligt mina siffror).

Carlgren avslutar med att USA och Kina "måste göra det möjligt" och får många applåder, både under och efter sitt anförande.

Senegal berättar om vad de gör för att motverka effekterna av klimatförändringarna. De har startat två stora byggen. Det ena är "The Atlantic Wall", en konstruktion från Casablanca till Lagos. Den ska hindra saltvatten från att tränga in i grundvattnet nära kusten och kostar 600 miljoner dollar. Det andra är "The Great Green Wall". Det är en skogsplantering som ska gå från Dacca till Djibouti och vara 600 km lång och kanske 15 kilometer bred (om jag uppfattade det rätt). Den ska fånga upp de regnskuror som kommer under kanske tre månader om året. Vidare vill länderna i regionen bygga gigantiska solkraftverk för att bli självförsörjande på el.

Efter detta anförande från Senegal, kommer två unga människor fram till podiet och uttrycker sina protester och ropar "Climate Justice Action" och "Climate Justice Now". De blir milt utfösta av en FN-polis och mötet fortsätter efter några minuters uppehåll.

Som om ingenting har hänt fortsätter Australien för de rika länderna. Mali fyller på Senegals berättelse.

Sedan intas scenen av Hugo Chavez från Venezuela. Denne skicklige retoriker tar upp manifestationen och säger att de två aktivister som var i plenisalen fick en mild behandling, men utanför Bella Center var det minsann hårdare tag. Chavez fortsätter på detta tema och pratar om hur kapitalismen är orsaken till klimatförändringarna. Venezuelas president håller också upp en bok som han tycker att alla borde läsa: Kempf, "How the rich are destroying the climate".

4. Naturskyddsföreningens seminarium

På eftermiddagen var det dags för vårt stora arrangemang, ett s.k. side event "Key issues for Copenhagen and Companies for a powerful climate agreement". Till detta har vår förening bjudit in en namnkunnig skara: Tysklands toppforskare Hans Joachim Schellnhuber (chef för Potsdaminstitutet), Johan Rockström (chef för SEI, Stockholm Environment Institut), Thomas B Johansson (chef för IIIIEE i Lund), Tariq Banuri (chef för FNs avdelning för hållbar utveckling) Sunita Narain (Centre for Science and Environment, Delhi) och ett par till.

Poängen med seminariet var att visa att Europa kan minska utsläppen med 40 % till 2020 utan några stora problem.

5. Informella kontakter

Kanske det mest spännande med att vara inne på COP-15 är alla människor man träffar och alla man möter. Plötsligt går Jose Manuel Barosso förbi liksom USA-senatorn John Kerry. Tyvärr har de så många journalister omkring sig så det blir inte tillfälle att fråga hur de mår. Det får bli en annan gång.

Betydligt närmare kommer jag de svenska förhandlarna. På kvällen står några av oss från Naturskyddsföreningen och pratar med Sveriges förhandlare Anders Thuresson och Lars Åke Liljelund. Då framstår en del av förhandlingarna i en tydligare dager även om jag inte håller med dem alltid.

Våra förhandlare är väl medvetna om att COP-15 just nu siktar på en uppvärmning på 3,5 till 4 grader. På min fråga säger de att de flesta förhandlare nog förstår det, men ändå långt ifrån alla, framför allt finns det många ministrar och statsledningar som inte har tagit till sig budskapet.

Ett näraliggande exempel på svårigheterna är Polen. Donald Tusk har häromdagen sagt att han kommer att acceptera att EU går upp till 30 % minskning, men att det i så fall inte får innebära en börda för hans land.

Liknande resonemang kan man nog se hos de afrikanska länderna. Enligt våra svenska förhandlare var dagens förhandlingar del av ett spel där de troligen vill ha större del av den finansiering som nu diskuteras. Å andra sidan är det oklart vad Afrika tjänar på att obstruera. (Min egen kommentar: Kanske är de svenska förhandlarna lite för rationella och det uppstår en kulturkrock).

När det gäller målet 2 grader fick jag en personlig kommentar från Thuresson. Han är mycket medveten om att det kan tyckas cyniskt att sikta på 4 grader, men att nuvarande förhandlingsbud är var som är politiskt möjligt just nu. Thuresson menar att vi ska se det som en början på att lösa klimatfrågan, men att det inte går att komma hela vägen fram på detta möte. Politiskt är tiden inte mogen för det.

Ska vi träffas och gråta tillsammans? Nej jag tycker att vi ska "bryta samman och komma igen". Vi ska vila ut under julen och ta nya tag nästa år. Det här måste lösa sig.

6. Sista dagen

Detta blev min sista dag på COP-15. I dag, torsdag, är det ytterst få observatörer som blir insläppta och jag hör inte dit. Istället kommer jag att bevaka Klimaforum.

Torsdag 17 - fredag 18 december

1. George Monbiot på Klimaforum

Torsdagens höjdpunkt för min del blev en diskussion på Klimaforum ledd av den engelske samhällsdebattören George Monbiot. Med sig hade han en jurist, Polly Higgins, som har arbetat med ett alternativt klimatavtal, <http://www.treeshaverightstoo.com/>

Monbiot satt upp fyra punkter för en diskussion:

1. Vad är läget i förhandlingarna?
2. Vill vi att de ska lyckas?
3. Hur skulle ett bra klimatavtal se ut?
4. Om förhandlingarna strandar, hur ska vi fortsätta nästa år?

Detta diskuterades under nästan tre timmar utan att vi egentligen fick så många svar. Både Monbiot och Higgins pratade om att förhandlingarna är inne på fel spår. På COP-15 diskuteras begränsningar i efterfrågan genom olika bud på nedskärningar som på något vis alltid ska ske någon annanstans än i de länder som lovar dem. I stället borde man prata mer rakt på sak: Hur ska vi förhindra brytning av kol och utvinning av olja. Den kol och olja som produceras kommer förstås att brännas upp. Här någonstans ligger problemets kärna.

Monbiot påpekar också i ett kort anförande att vi måste se till att lämna en del kol och olja i marken om vi ska rädda Planeten. Om vi ska ta en risk om en på fyra (25%) att överskrida tvågradersmålet så får vi inte förbränna mer än omkring 25 procent av världens tillgångar av fossila bränslen - de som kan utvinnas med nuvarande teknologi och till nuvarande kortnader. (Monbiot säger här att vi kan bränna 60% av dessa, men då har han antingen tolkat Meinshausen fel eller accepterat en högre risk.)

Den följande diskussionen blev minst sagt spretig med många deltagare som ville föra ut sina budskap. De gör ett vanligt misstag, nämligen att inte fråga sig var publiken står. Att hålla brandtal för klimatet för hundra andra som också vill göra samma sak det är slag i luften. Vi saknade en riktig diskussion om hur vi egentligen ska gå vidare.

2. Läget i förhandlingarna.

Som jag rapporterat tidigare är förhandlarna medvetna om att nuvarande bud siktar på nära 4 graders uppvärmning. Om man räknar på de mest ambitiösa nedskärningarna så siktar de ändå på nära 3 grader.

3. Läget kl 14:30 fredag.

Nu har alla de viktiga statsmännen talat i plenisalen. Endast Brasiliens Lula har sagt något engagerande. Han lovade på eget initiativ - utan att ha frågat sitt folk - att Brasilien är berett att göra stora uppoffringar samt att bidra med pengar till andra länder trots att man själv är ett utvecklingsland.

Från de stora och viktiga länderna kom inget nytt. Kinas Jiabao talade om det som de redan lovat, nämligen att de kommer att göra mycket. USAs Obama pratade om att Amerika kommer att skära ned

sina utsläpp mycket på längre sikt. USA kräver att andra (Kina) ska redovisa sina utsläpp annars blir avtalet innehållslöst. Indiens Singh vill fortsätta med Kyotoprotokollet.

Rysslands president Medvedev var den som fick oss att lystra. Han började med att förklara att vetenskapen inte är riktigt säker på om uppvärmningen kanske ändå har naturliga orsaker. Han borde läsa några böcker från vårt blad "Sätt dig in i klimatfrågan"
http://www.norrbottn.snf.se/klimat/Satt_dig_in_i_klimatfragan.pdf

Fredrik Reinfeldt talade för EU men kom inte med några nyheter. Något senare talade även Barosso utan att säga något nytt. De borde räkna med en av dem!

Vi fick också höra tal av Evo Morales från Bolivia. Han tycker att vi ska ta världens militärutgifter och använda dem för att göra något åt klimatet.

Strax före lunchavbrottet talade Hugo Chaves, Venezuela. Han klagade på att Obama bara kommer in genom en sidodörr och går så snart han har talat. Chaves klagade mest på USA och vår bedömning är att han förolämpade Obama. Chaves avslutade med:
"Vi kan inte vänta längre (på ett avtal) - vi åker hem".

Trots att Skåne har snö så ser det mörkt ut just nu. Sista ordet är nog inte sagt ändå.

En slutrapport från Köpenhamn, söndag 20 december

Utgången av COP-15 är en stor besvikelse. Det är för sorgligt att världens ledare inte kunde ta sig i kragen och ordna en lösning på världens viktigaste fråga just nu.

För någon lösning blev det inte. Vi satt uppe en stund på fredagskvällen och hoppades, men inget hände.

1. Positionerna

Motsättningarna är för stora och rävspelet är inte slut. USAs Obama hade inget mandat hemifrån och vågade inte säga något eftersom den amerikanska senaten inte fick ur sig någon lag om att minska utsläppen. Det enda han kunde lova var lite pengar.

Kina vill sköta sig självt och är inte villigt att göra några bindande åtaganden och är heller inte villigt att vara med i ett rapporteringssystem så att andra kan se hur mycket landet släpper ut. Dess utveckling mot ett industriland är viktigare än att rädda klimatet trots alla fina ord om motsatsen.

EU med ordförandelandet Sverige i spetsen vill inte heller gå före med något gott exempel. Det är inte troligt att USA eller Kina hade ändrat sina bud om EU hade stärkt sitt bud från 20% till 30% nedskärning. Däremot hade en sådan budhöjning skickat en mycket positiv signal till resten av världen och den skulle ha stärkt EUs ställning markant bland utvecklingsländerna. Nu blev det inget av detta och vi får skämmas över att bo i en rik men snål del av världen.

Andra länder som håller emot: Kanada vill förstas utvinna mängder med olja ur sin tjärsand. Australien vill fortsätta bryta sitt lönsamma kol för export. Saudiarabien vill förstas fortsätta pumpa upp sin olja.

En analys från Naturskyddsföreningen finns på:

<http://www.naturskyddsforeningen.se/natur-och-miljo/klimat/kopenhamnsavtalet/rapporter-fran-kopenhamn/analys-av-copenhagen-accord/>

2. Utomstående kommentarer

George Monbiot fångar situationen när han skriver: Först sätter de (förhandlarna) planeten inom hakparenteser och sedan tar de bort den helt och hållet (från avtalet). Det handlar inte längre om att rädda biosfären utan om att rädda ansiktet. Läs hela hans analys av mötet:

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/18/copenhagen-negotiators-bicker-filibuster-biosphere>

Polly Toynbee analyserar det hela ur ett väljarperspektiv: Det finns en gräns för hur långt de politiska ledarna kan gå före sina väljare. Miljörörelsen kan och bör göra mycket väsen, men det skulle inte behövas om de flesta väljare redan tyckte likadant. Det krävs att en stor mängd människor vill ändra livsstil och så här långt vill de inte det. Kanske krävs det en tidvattenvåg som förstör New York, London och Shanghai på en gång för att folk ska vakna - om det inte är för sent då.

<http://www.guardian.co.uk/commentisfree/cif-green/2009/dec/18/gutless-planet-future-copenhagen-leaders>

The Guardian har också en analys av vad man egentligen kom överens om:

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/dec/18/how-copenhagen-text-was-changed>

På ClimateProgress skriver Andrew Light ur ett amerikanskt perspektiv:

<http://climateprogress.org/2009/12/19/obama-hits-the-reset-button-on-the-foundations-of-international-climate-agreements/>

Light är mer positiv när han beskriver Köpenhamnsackordet (The Copenhagen Accord), dvs den överenskomst som har nåtts mellan USA, Brasilien, Sydafrika, Indien och Kina (observera att EU inte var med). Den kallas "meningsfull" av Vita Huset och bygger på ett utkast från Danmarks Lars Lökke Rasmussen i Singapore förra månaden.

Överenskommelsen innehåller möjlighet till utsläpps begränsningar (inte bara baserad på ekonomisk utveckling), finansiering på medellång sikt och siktar på att begränsa uppvärmningen till två grader med möjlighet att gå ned till 1,5 grad.

Överenskommelsen har ingen tidsgräns för att ta ett andra steg så att den skulle kunna bli bindande i Mexico City om ett år. Hur som helst har FNs generalsekreterare Ban Ki-Moon och andra sagt att de vill gå vidare och omvandla överenskommelsen till ett bindande avtal.

Det kommer att bli mycket intressant att följa hur denna "Copenhagen Accord" kommer att tas emot ute i världen. Överenskommelsen innebär att USA (som väntat) går ifrån Kyoto och att de siktar på att få med ett fåtal länder (kanske 20) som står för 85% av utsläppen. Om man läser ovanstående analys noga så verkar det saknas en hel del för att vi ska känna oss nöjda!

3. Vad gör vi?

Det kändes också tungt och kallt att stå på stan i Lund i dag (lördag). Vår ambition var att prata klimat och att dela ut föreningens folder "Recept för ett bättre klimat". Recepten tog man gärna emot men nästan ingen ville stanna och prata klimat.

Lärdomen från två veckor i Köpenhamn är att vi måste bli ännu flitigare med att få alla människor att förstå att klimatrubbningarna finns här och nu och att alla måste hjälpa till med att lösa problemet. Att statscheferna inte kan komma fram till en lösning har djupa rötter. Det måste komma fram breda folkrörelser som övertygar dem om att väljarna är mogna för klimatavtal.

Det positiva från Köpenhamn är alla de människor man träffar. På mitt skrivbord ligger visitkort från Brasilien, Paraguay, Honduras, Kenya, Maldiverna, Malaysia, Togo, Australien m fl. Alla dessa människor har jag frågat hur man ser på klimatfrågan i deras land. Alla svarar att folk är ytterst medvetna om klimatförändringarna och vill att vi gör något åt dem. Nästan alla är oskyldiga till det som händer och tycker att vi i de rika länderna ska ta vårt ansvar.

Det tycker jag också. Klimatfrågan handlar mycket om både rättvisa och livskvalitet. Vi får inte en högre livskvalitet av att konsumera mera och framför allt inte genom att förstöra Planeten både för oss själva och för miljarder oskyldiga.

Nu börjar jag låta som ett julevangelium, men Köpenhamn sätter igång många funderingar på hur vi i miljörelsen ska kunna nå ut med de nödvändiga budskapen och kunna få till en omställning i samhället. För det är det som behövs. När vi i lilla Sverige kan visa att det går att leva ett gott liv utan att skräpa ner, då kommer den rörelsen att sprida sig vidare.

En grön jul och ett grönt nytt år
önskar

Tomas Björnsson

